

Силабус дисципліни

«СЦЕНІЧНА МОВА»

Освітній ступінь “Бакалавр”

Спеціальність В 5 “Музичне мистецтво”

Освітньо-професійна програма «СПІВ»

Рік навчання: I-й, Семестр: 2

Кількість кредитів: 3

Мова викладання: українська

Керівник курсу ОК 24. «СЦЕНІЧНА МОВА»

Маслова-Лисичкіна Ірина Анатоліївна – викладачка вищої кваліфікаційної категорії КЗВО КОР «Академія мистецтв імені Павла Чубинського», голова ПЦК «Видовищно-театралізовані заходи»

Контактна інформація:

+38 (097) 9338422

irinamlfest@gmail.com

Прореквізити і постреквізити дисципліни

Прореквізити дисципліни Передумовами вивчення навчальної дисципліни "Сценічна мова" є опанування таких навчальних дисциплін :

ОК 2. Українська мова (за професійним спрямуванням).

ОК 16. Спеціальний клас. Сольний спів (паралельне вивчення).

Постреквізити дисципліни

ОК 25. Майстерність актора.

ОК 27. Клас вокального ансамблю (академічний; народний).

ОК 26. Дипломна робота.

ОК 32. Методика і практика роботи з вокальним ансамблем (фольклорним; академічним).

ОК 34. Педагогічна практика.

ОК 35. Концертно-виконавська практика.

Характеристика дисципліни

Призначення дисципліни:

Відповідно до освітньої програми «Спів», вивчення навчальної дисципліни «Сценічна мова» повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Демонструвати артистизм, виконавську культуру та технічну майстерність володіння голосом на належному фаховому рівні під час виконавської діяльності.	ПРН 1
Демонструвати різні методики удосконалення виконавської діяльності.	ПРН 3

Оволодіння здобувачами вищої освіти сценічною мовою як одним із основних професійних засобів виразності актора; усвідомлення ролі сценічної мови в системі виховання майбутнього фахівця театрального мистецтва; оволодіння основами теорії мистецтва сценічної мови і мистецтва художнього слова; ознайомлення з досвідом майстрів сцени в галузі сценічної мови та художнього слова; оволодіння технікою сценічної мови як складовою акторської майстерності; опанувати закономірностями усного сценічного мовлення: диханням, дикцією, голосом логікою та інтонацією; практичного засвоєння зовнішньої та внутрішньої техніки словесної дії; набуття навичок мовного мистецтва.

Відповідно до освітньо-професійної програми «Спів», вивчення дисципліни «Сценічна мова» сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких **компетентностей**:

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі музичної професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування системи інтегрованих художньо-естетичних знань з теорії, історії музики, педагогіки та виконавства та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

- ЗК 1. Здатність до спілкування державною мовою як усно, так і письмово;
- ЗК 2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності;
- ЗК 4. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми;
- ЗК 6. Навички міжособистісної взаємодії;
- ЗК 7. Здатність бути критичним і самокритичним;
- ЗК 8. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях;
- ЗК 9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями;
- ЗК 12. Здатність працювати автономно.

Спеціальні (фахові) компетентності:

СК 1. Здатність демонструвати достатньо високий рівень виконавської майстерності;

СК 3. Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва

СК 6. Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності;

СК 13. Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків;

Метою вивчення дисципліни є: засвоєння основних засобів сценічного мовлення, елементів техніки і логіки сценічної мови, удосконалення майстерності актора та режисера в опануванні словесною дією та культурою мови.

Зміст і структура курсу

Денна, заочна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Денна форма			Заочна форма		
	Кількість годин			Кількість годин		
	Всього годин	Аудиторні заняття	Самостійна робота	Всього годин	Аудиторні заняття	Самостійна робота
Модуль 1						
Змістовий модуль 1. Сценічна мова як творчо-фізіологічний процес. Техніка мови.						
Тема 1. Дисципліна «Сценічна мова» в професійній підготовці артиста-вокаліста.	8	4	4	8	1	7
Тема 2. Анатомія та фізіологія мовного апарату. Основні принципи роботи над розвитком мовного голосу.	10	4	6	10	1	9
Усього за змістовим модулем 1:	18	8	10	18	2	16
Змістовий модуль 2. Дикція. Орфоепічні норми української мови. Комплекс вправ для тренування розвитку голосу і мови.						
Тема 3. Дикція, її роль в мистецтві сценічного мовлення.	12	4	8	12	1	11
Тема 4. Орфоепічні норми української мови, вимова слів іншомовного походження.	12	4	8	12	1	11
Усього за змістовим модулем 2:	24	8	16	24	2	22
Змістовий модуль 3. Принципи роботи з техніки мови.						
Тема 5. Основні принципи роботи з техніки мови. Логіка сценічного мовлення.	12	4	8	12	1	11
Тема 6. Музичність мови як результат органічного загострення дієвості мови. Інтонаційні закони.	12	4	8	12	1	11
Тема 7. Тренування мовлення в рухах.	12	4	8	12	1	11

Тема 8. Робота актора над текстом ролі. Особливості віршованої мови. Робота над віршем.	12	4	8	12	1	11
Усього за змістовим модулем 3:	48	16	32	48	4	44
Усього за модулем 1:	90	32	58	90	8	82
Разом:	90	32	58	90	8	82

Самостійна робота здобувача освіти

Успішність опанування навичками сценічної мови вимагає від здобувача систематичної самостійної роботи для відпрацювання потрібних навичок, м'язового звільнення від затисків, напрацювання техніки сценічної мови до стану автоматизму. Тому здобувачам освіти рекомендовано закріплювати та покращувати навички, якими вони опановують під час аудиторних занять. Серед завдань самостійної роботи – виконання вправ, відпрацювання мовної сценічної техніки, вивчення теоретичного матеріалу, робота з основною та додатковою літературою та іншими інформаційними джерелами.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна Форма	Заочна Форма
1.	Тема 1. Дисципліна «Сценічна мова» в професійній підготовці артиста-вокаліста.	4	7
2.	Тема 2. Анатомія та фізіологія мовного апарату. Основні принципи роботи над розвитком мовного голосу.	6	9
3.	Тема 3. Дикція, її роль в мистецтві сценічного мовлення.	8	11
4.	Тема 4. Орфоепічні норми української мови, вимова слів іншомовного походження.	8	11
5.	Тема 5. Основні принципи роботи з техніки мови. Логіка сценічного мовлення.	8	11
6.	Тема 6. Музичність мови як результат органічного загострення дієвості мови. Інтонаційні закони.	8	11
7.	Тема 7. Тренування мовлення в рухах.	8	11
8.	Тема 8. Робота актора над текстом ролі. Особливості віршованої мови. Робота над віршем.	8	11
	Всього:	58	82

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література.

1. Гладішева А. О. Сценічна мова: Основні поняття та їх тлумачення.-К. ; КДІТМ, 2003.
2. Нечаєнко Т. В. Словесна дія : навч. посібник / Т. В. Нечаєнко. – К.: ДАКККіМ, 2000. – 132 с.
3. Богатирьов В.О. Самостійна робота рад п'єсою та роллю методом дієвого аналізу. Методичні вказівки з режисури та майстерності актора. Рівне: РДГУ, 2007. – 17 с.

Додаткова література

1. Гузик В. П. Комплексний психофізичний тренінг : метод. посібник / В. П. Гузик, Н. Б. Кудрявцева. – К.: ДАКККіМ, 2005. – 87 с.
2. Дубина М. І. Словник літературних термінів / М. І. Дубина, М. М. Дубина, Л. В. Краснова. – К.: ДАКККіМ, 2008. – 525 с.
3. Панасенко Т. М. Українські прислів'я і приказки / Т. М. Панасенко. – Харків.: Фоліо, 2004. – 349 с.

Інформаційні ресурси мережі Інтернет

1. <https://www.youtube.com/watch?v=L9Yoo5sktDk>
2. <https://www.youtube.com/watch?v=d88eWaaNfko>
3. http://uk.wikipedia.org/wiki/Сценічна_мова
4. <https://www.youtube.com/watch?v=DAAFm5YgDVk>
5. <https://www.youtube.com/watch?v=mgfL2ed2XhQ>

Політика навчальної дисципліни

Оцінювання.

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є:

- експрес-опитування,
- виконання практичних завдань,
- диференційований залік.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми контролю знань здобувачів освіти:

- поточний;
- підсумковий модульний;
- семестровий модульний (диференційований залік).

Оцінювання знань здобувачів здійснюється за 100-бальною шкалою, яка переводиться відповідно у національну шкалу (5- «відмінно», 4- «добре», 3- «задовільно», 2- «незадовільно») та шкалу європейської кредитно-трансферної системи (ЄКТС –А, В, С, D, E, FХ, F).

Поточне оцінювання навчальних досягнень здобувачів.

Поточний контроль проводиться на кожному занятті за результатами виконання завдань аудиторної та самостійної роботи за темою. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки із зазначеної теми (у тому

числі самостійно опрацьованого матеріалу) та набутих практичних навичок сценічної мови під час виконання практичних завдань.

Критерії поточного оцінювання знань здобувачів освіти.

<p>Теоретичний матеріал</p> <p>тем, практичні завдання.</p> <p>Бали</p>	<p>Критерії оцінювання</p>
<p>5</p>	<p>Здобувач систематично і відмінно виконує завдання аудиторної та самостійної роботи. Бере активну участь у вирішенні практичних завдань, ставиться до них відповідально, творчо і виконує на відмінному рівні. Повністю володіє теоретичним і практичним матеріалом теми. Працює з основною та додатковою літературою.</p>
<p>4</p>	<p>Здобувач систематично, на високому рівні виконує завдання аудиторної та самостійної роботи. Володіє теоретичним і практичним матеріалом теми. Бере активну участь у виконанні практичних завдань, які виконує на високому рівні. Працює з основною літературою.</p>
<p>3</p>	<p>Здобувач систематично виконує завдання аудиторної та самостійної роботи. Бере участь у вирішенні практичних завдань. В загалом володіє теоретичним і практичним матеріалом теми, але у відповідях на запитання робить помилки. Практичні завдання виконує на задовільному рівні. Іноді працює з літературою (основною).</p>
<p>2</p>	<p>Здобувач несистематично, на низькому рівні виконує завдання аудиторної та самостійної роботи. Бере участь у вирішенні практичних завдань, але виконує їх з помилками, формально і на низькому рівні. Володіє теоретичним і практичним матеріалом теми фрагментарно. Іноді працює з літературою.</p>
<p>1</p>	<p>Здобувач несистематично, на рівні, що задовольняє мінімальним критеріям оцінювання, виконує завдання аудиторної та самостійної роботи за темою. При виконанні окремих видів практичних завдань, ставиться до них байдуже і допускає велику кількість значних помилок. З літературою не працює.</p>

Модульний (семестровий) контроль знань здобувачів освіти

Модульний контроль (диференційований залік) проводиться з метою визначення стану успішності здобувачів вищої освіти за період модуля і здійснюється у формі теоретичного опитування та виконання практичного завдання зі сценічної мови.

Критерії модульного оцінювання знань здобувачів

Опитування. Виконання практичного завдання. Бали.	Критерії оцінювання
	Здобувач вищої освіти
15 – 20	Володіє навчальним матеріалом в повному обсязі. Надає вичерпну відповідь на запитання, демонструє глибокі і ґрунтовні знання. Виконав практичне завдання відмінно.
12 – 14	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом. Надає правильну відповідь та розкриває зміст теоретичних питань, але допускає окремі неточності. Виконав практичне завдання з 2-3 неprinциповими помилками.
8 - 11	В цілому володіє навчальним матеріалом. У відповідях робить суттєві неточності та помилки. Виконав практичне завдання з 1-2 помилками..
5 – 7	Не володіє повним обсягом навчального матеріалу. Відповіді поверхові та фрагментарні, зі значними неточностями та помилками. Виконав практичне завдання не в повному обсязі і на низькому рівні.
2 – 4	Поверхово і фрагментарно засвоїв обсяг навчального матеріалу. Відповіді поверхові та фрагментарні зі значною кількістю помилок. Виконав окремі елементи практичного завдання без помилок.
1	Володіє навчальним матеріалом на елементарно-понятійному рівні. Не відповідає на жодне запитання без помилок. Не виконав жодного практичного завдання без помилок.

Додаткові бали.

Додаткові (заохочувальні) бали додаються за отримання здобувачем освіти призового місця (звання лауреата) на конкурсі. Кількість балів вказана в таблиці:

Статус конкурсу	Гран-прі	I місце	II місце	III місце
Міжнародний. Всеукраїнський професійний	10	7	5	3
Всеукраїнський	7	5	4	3

Підсумковий бал з навчальної дисципліни

Підсумковий бал з дисципліни враховує всі види робіт здобувача освіти протягом Модуля (накопичувальна система балів). Результати роботи за

темами (аудиторна і самостійна робота), семестровий (модульний) контроль – диференційований залік. Сума балів є оцінкою за Модуль, яка також переводиться в національну систему оцінювання.

Сума балів за всі види навчальної діяльності за модуль	Оцінка за національною шкалою	Шкала ECTS
90-100	5 Відмінно	A
82-89	4 Добре	B
74-81		C
64-73	3 Задовільно	D
60-63		E
35-59	2 Незадовільно	FX Для одержання кредиту потрібне доопрацювання.
1-34		F Необхідне повторне вивчення дисципліни

**Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти
Денна та заочна форма навчання**

Модуль 1											
Вид роботи	Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2		Змістовий модуль 3				Разом за темами	Залік	Всього
	T 1	T 2	T 3	T 4	T 5	T 6	T 7	T 8			
Аудиторні практичні заняття	5	5	5	5	5	5	5	5	40	20	
Самостійна робота здобувача	5	5	5	5	5	5	5	5	40		
Сума балів:	10	10	10	10	10	10	10	10	80	20	100

T1, T2 ... T 8 – теми занять.

Політика щодо перескладання та оскарження оцінки. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин оцінюються на нижчу

оцінку. Перескладання відбувається із дозволу голови кафедри за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний). Переоцінка завдань можлива протягом тижня після отримання оцінки на основі заяви на ім'я завідувача кафедри у письмовій формі. Після отримання заяви, завідувач кафедри протягом тижня створить комісію з переоцінки, яка після проведення аналізу роботи студента повідомить його про своє рішення.

Політика щодо академічної доброчесності Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатами навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі). Політика та принципи академічної доброчесності визначені у Положенні «Про академічну доброчесність» КЗВО КОР «Академії мистецтв імені Павла Чубинського»

https://koukim.com/files/publiczna_informatsiya/2021/polozhennya_pro_akademi_yi_dobrochesnist.pdf

Політика щодо відвідування. Відвідування є важливим компонентом курсу з огляду на складність дисципліни, студент не вповні володіє всім обсягом потрібної його контекстної інформації. Для здобувачів вищої освіти денної форми відвідування занять є обов'язковим. Поважними причинами для неявки на заняття є хвороба, участь в заходах академії, академічна мобільність, які необхідно підтверджувати документами. Про відсутність на занятті та причини відсутності здобувач вищої освіти має повідомити викладача або особисто, або через старосту.

За об'єктивних причин (наприклад, міжнародна мобільність) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням з керівником курсу.

За умови дистанційного навчання важлива присутність студента під час онлайн-зустрічей у Google Workspace education та регулярне виконання завдань у Google-classroom.

Запізнення на фахові заняття є не припустимими. У випадку наявності довідки від лікаря призначається відпрацювання занять в інший час за індивідуальною програмою.